

hárítási helyzet is indokolta tette. Az ökológiai szempontok figyelembevételével a kialakult kisvízi meder az élővilág, a kialakult ökoszisztémák megtartása érdekében nem kerül átalakításra. A meder padkás szelvényű, összetett alakú, amelynek padkáin jelentős iszap- és hordaléklerakódás alakult ki az állandó hordalékszállítás-utánpótlódás következtében. A mederrendezési tevékenység során a padka helyreállítása történik meg az árvízi kockázat mérséklése érdekében, amely összhangban van a felhívás indoklásával és céljával, hiszen a Lukácsházi tározóhoz vezető Gyöngyös-patak medrének vízlevezető képesség javítása történik. A projektem célja kielégíteni az Európai Unió Víz Keretirányelvben megfogalmazottakat: az árvízi biztonság megteremtésével együtt a Gyöngyös-patak jó ökológiai állapotának elérését. A patakmederben olyan beavatkozások is történnek, amelyek a néhol kanyargó kisvízi medret nem érintik: lábazati kőrakatok, kőbiztosítások pótlása, elvándorlás megállítása, a rézsűn hiányzó gyeptakaró pótlása, a becserjésedett rézsű és padka növényzetének lefolyási viszonyokat könnyítővé, ligetessé alakítása, árnyékolás kialakítása. A mederrendezés 4 ütemben valósul meg, összesen több mint 4 km hosszban.

A kőszegi vízmérce felújítása, új áramellátási lehetőség kiépítése

A projektben egy vízrajzi törzsalomás is fejlesztésre kerül. A megfelelő előrejelzések készítése érdekében a kapcsolódó vízrajzi létesítmény felújítása, átépítése, korszerűsítése volt indokolt.

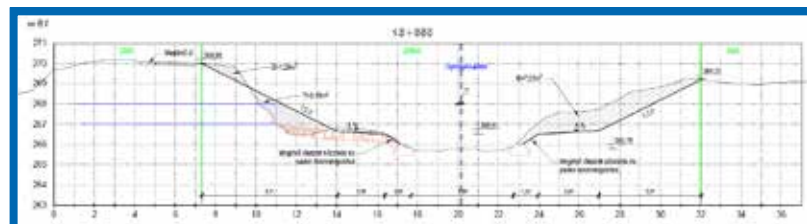
Gyöngyös-patak, mederrendezés

Kőszeg-vízmérce

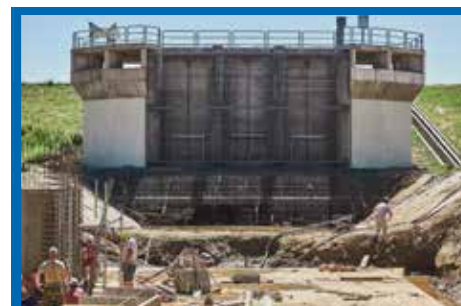
Uszadékterelő műtárgy építése a Lukácsházi árvízcsúcs-csökkentő tározó vízszintszabályzó műtárgyánál

A Gyöngyös-patak 6+400 km szelvényében 2010-ben megépült a Lukácsházi árvízcsúcs-csökkentő tározó, amely a tározó és Szombathely alatti területeken mintegy 25 ezer ember lakhelyét tette árvízvédelmi szempontból biztonságosabbá. A Lukácsházi árvízi tározó vízszintszabályzó műtárgynál megépítésre kerül egy uszadékterelő műtárgy, a töltés és a leeresztő műtárgy állékonyságának megóvása érdekében. A tározó leeresztő műtárgyát ere-

Gyöngyös-patak kereszt-szelvény

detileg csak egy acélszerkezetű uszadékfogó rács védi az eltömődéstől. A tározó átadása óta szerzett üzemeltetési tapasztalatok alapján az Üzemeltető (NYUDUVIZIG) egy kiegészítő elem beépítését látta szükségesnek, melynek célja az uszadékfogó rácsra érkező uszadék mennyiségének csökkentése, ezáltal az uszadékfogó rács tehermentesítése. A Lukácsházi árvízcsúcs-csökkentő tározónál a Gyöngyös-patak mederben igen nagy mennyiségű uszadék érkezik a vízszintszabályzó műtárgyra. A leeresztő műtárgy uszadékfogó rácsán villámárvizek esetén felhalmozódó uszadéktömeg eltávolítása igen nehézkes. Amennyiben nem történik meg, veszélyezteti a műtárgy és a töltés állékonyságát. A mederben érkező uszadék egy részének elterelése a vízszintszabályzó műtárgytól, előzetes megfogása a műtárgy előtt megoldást jelent az uszadékfogó rács tisztán tartása, tehermentesítése szempontjából. A tervezett uszadékterelő műtárgy egy vízen úszó nagy átmérőjű acélcső, mely a meder két partján kialakított vasbeton pillérszerkezetekhez rögzített egy-egy függőleges kis átmérőjű acélrúdhoz kapcsolódik, biztosítva annak a vízszinthez igazodó függőleges mozgását a patakmeder teljes mélységi tartományában. A meder tengelyéhez képest 58°-os szögben elhelyezett úszómű az érkező uszadékot a bal parton rámpaszerűen kialakított uszadékterelőre tereli. Az ott összegyűlt uszadéktömeget meg-

Uszadékterelő műtárgy építése-Lukácsházi árvízcsúcs-csökkentő tározó

felelő időközönként az Üzemeltető gépi eszközökkel egyszerűen eltávolíthatja és elszállítja.

ESZKÖZBESZERZÉS:

A 2 db csőszereléssel ellátott legalább 500 l/s kapacitású mobil szivattyúk mellett fenntartási feladatok elvégzéséhez kapcsolódóan 1 db onjáró rézsűkasza, valamint teher- és személygépjárművek kerülnek beszerzésre (2 db pickup tehergépjármű, 1 db platós, ponyvás tehergépjármű, 1 db terepjáró személygépjármű).

Nagy teljesítményű szivattyú

Projekt neve: Árvízbiztonság növelése a NYUDUVIZIG területén

Azonosítója:

KEHOP-1.4.0-15-2021-00026

Kedvezményezett: Országos Vízügyi Főigazgatóság

Konzorciumi partner:

Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság

Építési munkák kezdete: 2022. május

Építési munkák várható befejezése:

2023. november 30.

A támogatás összege: 2.605 milliárd forint

A projektről további információk kaphatók a www.ovf.hu és a www.nyuduvizig.hu honlapokon.

Tervező:

SOLVEX Környezet- és Vízgazdálkodási Tervező és Kivitelező Kft.

Mérnök:

UTIBER Kozúti Beruházó Kft.

Kivitelező (k):

Szabadics Építőipari Zrt.

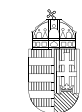
Meliorációs és Rekultivációs Kft.

Árvízbiztonság növelése a NYUDUVIZIG területén

KEHOP-1.4.0-15-2021-00026

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió Kohéziós Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

ELŐZMÉNYEK

Az Európai Unió támogatásával megvalósuló projekt átfogó célja, hogy a Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság kezelésében lévő védművek előírás szerinti kiépítésével, valamint műtárgyak, árvízcsúcs-csökkentő tározók fejlesztésével és a vízfolyások megfelelő vízzárási kapacitásának kiépítésével csökkentse az árvízi kockázat kialakulását. A fejlesztéseknek köszönhetően az árvízvédelmi művek biztonságosabbá, az árvízkárok megelőzhetővé válnak.

A projekt első projektjele (1. rész) magába foglalja az árvízi kockázat mérséklését a Rába szentgotthárdi, körmendi és sárvári szakaszán, ehhez kapcsolódóan a meglévő árvízvédelmi szakasz jogszabályi előírások mértékéig történő egyenszilárdóságának megteremtését, védművek előírás szerinti kiépítését, a folyó- és nagyvízi meder vízlevezető képességének javítását, valamint egy sárvári műtárgy felépítményének korszerűsítését, a szentgotthárdi védelmi központ épületének komplex felújítását.

A Gyöngyös-patak a Rába baloldali mellékága. Vörösárvíz közelében ered és Kőszeg magasságában éri el Magyarországot. A Kőszegi-hegység északi részéről eredő patakokat gyűjti össze és vezeti a Rábába. A patak nagy mennyiségű hordalékot szállít. A patak magas oxigéntartalma mellett csak elenyésző mennyiségű szennyezőanyagot gyűjt össze, ami lehetővé tette, hogy nagy fajgazdagságú élőhelyé váljon.

A kialakult Gyöngyös meder padkás szelvényű, összetett alakú, amelynek a padkáin jelentős iszap- és hordaléklerakódás alakult ki az állandó hordalékszállítás-utánpótlódás következtében. A második projektjele (2. rész) részeként megvalósuló mederrendezés szükségességét mutatja a Gyöngyös-patakon 2009. és 2014. években levonuló árhullám hatására kialakult vízkár-elhárítási helyzet. A Lukácsházi árvízcsúcs-csökkentő

A projekt helyszínei

tározónál a Gyöngyös-patak medrében és a tározótérből igen nagy mennyiségű uszadék érkezik a 6+400 km szelvényben lévő vízszintszabályzó műtárgyra. Ennek egy részének elterelése a vízszintszabályzó műtárgytól, előzetes megfogása a műtárgy előtt kiemelten fontos a töltés és a műtárgy állékonyosságának megóvása érdekében.

TERVEZÉS, ELŐKÉSZÍTÉS

A projekt szakmai előkészítése már 2020-ban megkezdődött, mely 2021. év végén mintegy 2,6 milliárd Ft támogatásban részesült. Konzorciumi partnerség keretében a projektben foglalt fejlesztések a Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság működési területén valósulnak meg az Országos Vízügyi Főigazgatóság mint kedvezményezett közreműködésével.

Az előkészítő munkák részeként elkészült a megvalósíthatósági tanulmány, a meglévő vízjoo-

gi létesítési engedélyes tervek alapján a tender tervdokumentáció, illetve egyéb előkészítéshez kapcsolódó beszerzések valósultak meg. A sikeres közbeszerzési eljárás lebonyolítását követően a kiviteli tervek elkészítését, valamint a magasépítési és vízi létesítmények kivitelezési feladatainak elvégzését az 1. rész tekintetében Szabadics Építőipari Zrt., a 2. rész esetében pedig a Szabadics Építőipari Zrt. és a Meliorációs és Rekultivációs Kft. alkotta konzorcium nyerte el. A kivitelezési munkák a kiviteli tervdokumentációk ütemezett készítése mellett 2022 májusában kezdődtek meg.

A projekt fizikai befejezésének tervezett napja 2023. november 30.

1. PROJEKTELEM (1. RÉSZ) – Szentgotthárd és Sárvár közötti folyószakasz árvízvédelmi fejlesztése:

Lapincs folyó bal parti töltésfejlesztése (Szentgotthárd):

A Lapincs-folyó bal parti töltésfejlesztése a 0+000-0+244 tkm szelvények között valósul meg. Jelenleg a védmű magassági hiánya jelentős, a kezdő, mintegy 20 méteres szakaszt követően 0,3-0,8 m közötti.

A védmű keresztmetszeti kialakítása parapetfalas földművel kerül kiépítésre. A tervezett földtöltés koronája a MÁSZ szinten helyezkedik el, az árvízi biztonságot a vízdalaliban vezetett 1,0 m magas parapetfal biztosítja, tekintettel a közvetlenül a jelenlegi töltés lábánál húzódó belterületi ingatlan határra és épületeire. A töltéstesten 4 m széles üzemi út került megtervezésre 20 cm vastagságú mechanikai stabilizációval.

A töltéstestben lévő VI. számú kétaknás csőzsilip vízdalalal aknájának megközelítését egy 1,2 m széles nyílású, míg a fenntartó gépekkel való közlekedést egy, a torkolati szelvénybe eső 5 méteres kulissza biztosítja.

Rába jobb parti mederrendezése (Szentgotthárd):

A Rába jobb parti mederrendezése a 205+973 – 206+398 fkm és 206+406 – 206+465 fkm szelvénye között történik a meglévő vasbeton támfalas védmű szomszédságában. A Rába folyó jobb parti rézsúje igen meredek, 1:1,5 hajlású, növényzettel átnőtt. A növényzet nagymértékben befolyásolja a meder és a hullámtér érdeségét, ezáltal az árvizek levezetését, növelve az árvízi kockázatot. Azonban a mederrézsű burkolása csökkenti az érdeséget, javítva a lefolyást és a meder vízzárási képességét, ezzel az árvízszintek csökkenése várható a folyó belterületi szakaszán.

A tervezett munkák során a Rába folyó jobb parti rézsúján a meglévő kőburkolat és vasbeton bordái elbontásra kerülnek, hogy egységes, fenntartható rézsű kerüljön kialakításra. A meglévő kb. 1 m³/fm lábazati kőszórás 3 m³/fm-re egészül ki.

A meglévő rézsűhajlászhoz (és a rendelkezésre álló helyhez) igazodva kerül kialakításra a lábazati kőrátkra támaszkodó betonba ágyazott vízépítési terméskő burkolat (1:1,5-1,75 rézsűhajlás), figyelembe véve a jobb parti védművet keresztező vízátervezető műtárgyak becsatlakozását.

A mederrendezés során beton lezáró borda kerül kialakításra, hogy megakadályozza a lábazati kőszórás esetleges elmozdulását, illetve, hogy annak esetleges sérülése ne veszélyeztesse a burkolat állékonyosságát.

Fejlesztendő Lapincs bal parti árvízvédelmi töltés

Szentgotthárd Rába meder

Sárvár Aranyos-éri zsilip felépítményi munkái:

A projekt keretein belül tervezett zsilip műtárgy felépítményi munkái magában foglalják nyomóvezetékek beépítését a töltés 0+827-0+829 tkm szelvények között az Aranyos-ér bal partján (0+926 – 0+907 km szelvények között), csatlakozva a projektben eszközbeszerzés keretében beszerzésre kerülő 2 db legalább 500 l/s kapacitású dízelmotoros mobil szivattyú elhelyezésére szolgáló szivattyúálláshoz.

A szivattyúállás megközelítéséhez 47 m hosszban zúzottkővel stabilizált üzemi út épül. A két darab mobil szivattyúhoz tartozó fix telepítésű, 2 db D508/10 acél, meglévő csőcsonk folytatásaként nyomóvezeték kerül kiépítésre, mely a mértékadó árvízszint felett keresztezi a Rába bal parti I. rendű árvízvédelmi töltést. A mobil szivattyúk telepítését és a védekezési munkák ellátását térvilágítás kiépítése teszi hatékonyabbá.

Rába ártér - Csőröc vízfolyás vasúti hid és ártéri hid környezetének (levezetősávok) tisztítása (Körmend):

A Rába nagyvízi medrében a parlagon hagyott területek (erdő, rét) benőttsége, feliszapolódása miatt jelentős vízvisszatartás keletkezik, ami az árvízszintek növekedéséhez vezet. A Csőröc vasúti hid és ártéri vasúti hid levezetősávjainak tisztítása a lefolyási viszonyok javítása érdekében kiemelten fontos szerepet tölt be Körmend árvíz-

védelmében. A növényzettel való benőttség eltávolításával kedvezőbben alakul az árvizek levonulása. A beavatkozások összhangban vannak a Rába O6.NMT.O1. számú Nagyvízi Mederkezelési Tervében foglalt intézkedésekkel.

A munkák során fakivágás, bokrok és aljnövényzet tisztítása történik. Az erdő művelési ágú területeken fakivágásra nem kerül sor, ott csak aljnövényzet tisztítás valósul meg.

Szentgotthárdi védelmi központ épületének korszerűsítése:

A szentgotthárdi szakaszvédelmi központ Szentgotthárd, István király u. 17. szám alatt található. A korábban felújított gátórházról elkülönülő épület funkcióját tekintve szakaszvédelmi központból és raktárakból áll. A szakaszvédelmi központ kiemelt szerepet tölt be a vizek okozta károk megelőzésében, mivel a Rába folyó adottságaiból adódóan Szentgotthárdon minimális az időelőny a védekezésre történő felkészülésre, így fontos, hogy a szükséges anyagok, eszközök és gépek megfelelő minőségben és azonnal rendelkezésre álljanak. A beruházás során a védelmi központ teljes körű rekonstrukciójára kerül sor, mely magában foglalja mind az építőipari, mind az épületgépészeti felújítást.

2. PROJEKTELEM (2. RÉSZ) – Gyöngyös-patak 11+940 – 16+030 km szelvények közötti szakaszának mederrendezése és uszadékfogó műtárgy építése a Lukácsházi árvízi tározónál.

Gyöngyös-patak kőszegi szakaszának mederrendezése:

A Gyöngyös-patak 11+940 - 16+030 km szelvények közötti kőszegi szakaszán az ökológiai célú mederrendezés a lefolyási viszonyok javítására irányul, a padkán lévő hordalék eltávolításával. A mederrendezés szükségességét a Gyöngyös-patakon a 2009. és 2014. években levonuló villámárvíz hatására kialakult vízkárel-